

nezvakapambwa zvakagoverwa pakati pavo. Vakadzivirirwa kuvavengi vavo, uye vakagara murugare nokuchengeteka vari pasi pechidzitiro chesimba reRoma.

“Pachikamu chokupedzisira chevhangeri iri, Bhishopi Newton anopa pfungwa yokufembera mano achibva munhare, kwete kuzorwa naro. Izvi ndivo vaRoma vakaita kubva paguta ravo rakasimba remakomo manomwe. ‘Kunyange kwenguva yakati;’ pasina kupokana nguva yechiporofita, makore 360. Makore aya anofanira kutangwa kubva panguva ipi? Zvichida kubva pachiitiko chinoratidzwa mundima inotevera.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 272, 273.

ਸਮਥਿ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈਸਾਪੂਰਵ 31 ਵੱਚਿ ਹੋਈ ਐਕਟੀਅਮ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਤੰਨਿ ਸੌ ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਪੱਚੀਵੇਂ ਪਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮਥਿ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

“Kupitia aya 23 na 24 tunaingizwa hadi upande huu wa mapatano kati ya Wayahudi na Warumi, mwaka 161 KK, hadi wakati ambapo Rumi ilikuwa imepata mamlaka ya ulimwengu wote. Aya iliyo mbele yetu sasa inaleta wazi kampeni yenye nguvu dhidi ya mfalme wa kusini, yaani Misri, na kutokea kwa vita mashuhuri kati ya majeshi makubwa na yenye nguvu. Je, matukio kama haya yalitukia katika historia ya Rumi wakati huu? — Ndiyo, yalitukia. Vita hivyo vilikuwa ni vita kati ya Misri na Rumi; na pambano hilo lilikuwa ni vita vya Actium. Na tuchukue mtazamo mfupi wa mazingira yaliyopelekea mapambano hayo.”

“[Marc] Antony, Augustus Caesar, na Lepidus ni bo aliumba ule utawala wa watu watatu uliokuwa umeapa kulipiza kisasi kwa sababu ya kifo cha Julius Caesar. Huyu Antony akawa shemeji yake Augustus kwa kumwoa ndugu yake wa kike, Octavia. Antony alitumwa kwenda Misri kwa shughuli za serikali, lakini akaanguka kuwa mwathiriwa wa hila na uzuri wa Cleopatra, malkia mpotovu wa Misri. Shauku aliyomwonea ilikuwa kubwa sana hata hatimaye akaunga mkono maslahi ya Wamisri, akamkataa mkewe, Octavia, ili kumpendeza Cleopatra, akampa huyu wa mwisho jimbo baada ya jimbo ili kutosheleza tamaa yake ya mali, akasherehekea ushindi huko Alexandria badala ya Roma, na kwa njia nyingine akaudhi sana watu wa Roma kiasi kwamba Augustus hakupata ugumu wowote kuwaongoza waingie kwa moyo wote katika vita dhidi ya huyu adui wa nchi yao. Vita hivi kwa nje vilikuwa dhidi ya Misri na Cleopatra; lakini kwa hakika vilikuwa dhidi ya Antony, ambaye sasa alikuwa amesimama kuwa mkuu wa mambo ya Misri. Na sababu ya kweli ya mabishano yao ilikuwa, asema Prideaux, kwamba hakuna hata mmoja wao aliyeweza kuridhika na nusu tu ya milki ya Kirumi; kwa maana Lepidus alipokwisha kuondolewa katika ule utawala wa watu watatu, sasa jambo hilo likawa kati yao wawili, na kila mmoja akiwa ameazimia kuimiliki yote, wakatupa kete ya vita kwa ajili ya kuipata.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 273.

Ngokwesiprofetho impi yase-Actium iveza umthetho weSonto, ngokuba yamela ukunqotshwa kwesithathu kwezithiyo ezintathu zomhlaba ezamisela “umbuso wendawo yonke” weRoma lobuqaba, njengalokhu kuchazwa nguSmith. NjengaseRoma lobuqaba, kwaba yisikhathi lapho isithiyo sesithathu seRoma lobupapa sixotshwa emzini weRoma lapho “umbuso wendawo yonke” weRoma lobupapa waqala khona ngo-538. Labo fakazi ababili bakhuluma ngomthetho weSonto lapho njalo ngesikhathi iRoma yanamuhla inqoba kokubili umbuso wesithupha lowesikhombisa wesiphrofetho seBhayibhili, njalo ngokwenza njalo, inqoba isithiyo sayo sesithathu; ngalokho

imisela “umbuso wendawo yonke” izinyanga ezingamatshumi amane lambili ezingokomfuziselo.

Akapiwa kinywa cha kunena maneno makuu na makufuru; naye akapewa mamlaka ya kuendelea kwa miezi arobaini na miwili. Ufunuo 13:5.

Roma Inopesana na Egipita

Masimba euprofita ehondo yaAgasto weRoma, yokurwisa Ijipiti naKireopatra, akakonzerwa nokumukira kwaMako Antoni, uye masimba iwayo euprofita anofanira, nokuda kwekudikanwa kwechiprofita, kumiririra masimba euprofita anomiririrwa pamutemo weSvondo.

PaActium, Roma yakakunda Egipita, simba rakanga rakavakirwa pamubatanidzwa pakati pomurume aipandukira nomukadzi asiri mutsvene. Mubatanidzwa waAntony naCleopatra ndiwo mubatanidzwa wekereke nehurumende. PaActium, Roma yaAugustine yakakunda simba raimirirwa nomusanganiswa usiri mutsvene wekereke nehurumende.

Picha ya Mnyama

Kleopatra inofananidzira kereke yakaora yakabatana naAntony, chiratidzo cheRoma. Kleopatra ndiye aitonga pamusoro pehukama hwavo, sezvakamiririrwa naUriah Smith paakati Antony “akawira pasi semhuka yakabatwa nehunyanzvi nezvitsidzo zvaKleopatra, mambokadzi weEjipita akanyura muupombwe.” Kubatana kwekerereke nehurumende kunomiririrwa naAntony naKleopatra kunoratidza Kleopatra sesimba raitonga muhukama ihwohwo; nokudaro, musanganiswa wekereke nehurumende unomiririrwa nehukama hwavo unosangana netsananguro yomufananidzo wechikara—unova musanganiswa wekereke nehurumende mukadzi ari iye anodzora hukama hwacho. Actium yaifananidzira mutemo weSvondo waiva wava kuda kuuya.

Augustus inomiririra simba repapa richakunda United States paMutemo weSvondo uri kuuya nokukurumidza. Marc Antony inyanga yeRepublican yechikara chinobva panyika, uye Cleopatra inyanga yePurotesitendi. Antony naCleopatra vanobatana pamwe chete, uye vanotaura seshato paMutemo weSvondo uri kuuya nokukurumidza. Vose vari vaviri, Cleopatra naAntony, zviratidzo zvesimba reshato; uye pavanenge vabatanidzwa zvizere paMutemo weSvondo—vanotaura seshato.

මකරනුන්

Zvose zviri zviriviri Girisi neIjipiti zvinomiririra nesimba rechiporofita simba reshato, uye Antoniyo naiyewo aimiririra simba reshato. Ijipiti yaiva zasi muna Danieri gumi neimwe, uye Girisi yaiva kumadokero. Ijipiti yakatorwa naPtolemy I mushure mokunge umambo hwaArekisanidiro hwakamurwa kuita zvikamu zvina. Ptolemy I akazova mambo wokutanga wechiporofita wezasi, uye Kireopata ndiye akava mutongi wokupedzisira wechiPtolemy muIjipiti. Ptolemy akaberekerwa muMasedhonia, nzvimbo yokuberekerwa yaArekisanidiro Mukuru.

Makedhonia yakanga iri kuchamhembe kweGirisi, uye yaiti mavambo emadzitateguru ayo aibva kumagamba engano echiGirisi. Maguta-nyika echiGirisi ekumaodzanyemba aiona vaMakedhonia sevanhu vaiva veutsinye zvikuru kupfuura maHerenisiti ekumaodzanyemba kweGirisi. VaMakedhonia vaive humambo, uye maguta-nyika ekumaodzanyemba (poleis) akadai seAtene,

Sparta, Thebes, Korinde, nezvimwewo, aive kumaodzanyemba nepakati peGirisi pamwe nezvitsuwa zveAegean. Aya mapoleis aiwanzova nehurumende dzeruzhinji, dzevashoma vane simba, kana dzakavhengana, asi Makedhonia yaive humambo hwakanyatsobatirana pasi neimba youmambo yakasimba (vaArgead). Kunyange zvakadaro, vose vaive maHerenisiti, uye apo Roma yakapinda munhoroondo, yakatumidza maHerenisiti kuti vaGirisi. Kleopatra ndiye aive mutongi wokupedzisira wePtolemaic, izvo zvakamiririra rudzi rwechiGirisi rwehumambo hweushe hweumambo hwekuchamhembe hwaibva kunharaunda yeMakedhonia, kana kuti kuchamhembe kweGirisi.

Umambo woKumaZantsi

Kleopatra ndiwo aiva mutongi wokupedzisira woumambo hwePtolemaic hwakatanga naPtolemy I pakakamurwa umambo hwaAlexander kuita zvikamu zvina. Pahondo yeActium, umambo hwePtolemaic, mambo wezasi chaiyechaiye, hwakasvika kumugumo wahwo. Mambo wezasi akatevera aizova Egipita yomweya, inomiririrwa neFrance isingatendi kuna Mwari munhoroondo yeChimurenga cheFrance.

Ikalili ya nyofu zao yikalala pa msewe wa muji mukulu, uwo mu kimpeho witangwa Sodoma na Eguputo, apo na Mwami wetu bakakomeshiwa pa musalaba. Kusolwela 11:8.

Egipita ya sebele e ri hosi ya sebele ya xiviri mayelana ni ku aviwa ka mfumo wa Alekzandere, kambe Egipita ya moya yi yimela hosi ya sebele hi ku ya hi swihlawulekisi swa vuprofeta swa Egipita, ku nga ri tlhelo ra xiviri.

Noa na Vura i Ra

Cecilia yaiva mutongi wekupedzisira weimba yaPtolemy muumambo uhwu, zvokuprofita aiva simba rine mativi maviri, rechiGiriki (kumadokero) nereIjipita (kumaodzanyemba); asi anotevera, uyezve mambo womudzimu wekumaodzanyemba, aizova Furanzi, irowo simba rine mativi maviri rinomiririrwa muna Zvakazarurwa 11 seIjipita neSodhoma. Ufeve hweSodhoma hunowirirana no ufeve hwaCecil ia wokumadokero, uye Cecilia wokumaodzanyemba hunowirirana nokusatenda kuna Mwari kweIjipita. Hunhu hwemativi maviri hwamambo wekupedzisira chaiwo wekumaodzanyemba hwaiwirirana namambo wokutanga womudzimu wekumaodzanyemba.

Hondo yeActium yaiva mubatanidzwa usina utsvene weshato yaAntony yeRoma neshato yaCleopatra yekumaodzanyemba nekumadokero. Antony naCleopatra vanomirira kereke nenyika, saka kukundwa kweActium naAugustus weRoma kunomirira kukunda uko Roma inokunda mubatanidzwa usina utsvene wakapetwa kaviri, unofananidzira mufananidzo wechikara. Makore mazana matatu namakumi matanhatu gare gare, mukuzadzikiswa kwaDanieri 11:24, Constantine akapatsanura Roma kuva kumabvazuva nekumadokero, achisiya mukadzi weRoma kumadokero uye achiendesa murume weRoma kumabvazuva. Kukundwa kwekumaodzanyemba nekumadokero kwakafananidzira kupatsanurwa kwekumabvazuva nekumadokero mushure me“nguva” yemakore mazana matatu namakumi matanhatu, pahondo yeActium. Mukusangana kwakanga kwamboitika kare, Antony akapiwa Roma yokumabvazuva uye Augustus yokumadokero, saka Actium yakaunza pamwe chete kumabvazuva nekumadokero, asi kwenguva chete.

31 BC dan 330

Yesu nthawi zonse amawonetsera mapeto ndi chiyambi; chotero kugonjetsa kwa ku Actium mu 31 BC kumayimira kugawidwa kwa ufumu kukhala kummawa ndi kumadzulo mu 330. Actium wa 31 BC unali alpha wa omega ya zaka 360 zimene zinatha mu 330. Zonse 31 BC ndi 330 zimayimira lamulo la Lamlungu lomwe likubwera posachedwa, monga layimiridwa mu vesi la khumi ndi chisanu ndi chimodzi ndi la makumi anayi ndi limodzi la Danieli khumi ndi chimodzi.

Chiratidzo Chimwezve

Antony weRoma, akabatana naCleopatra wokumaodzanyemba nowokumadokero, anomiririra mubatanidzwa wakapetwa katatu mukati mekusangana kwavo kwakapetwa kaviri kwemufananidzo wechikara. Muchinjikwa unowiriranawo nemutemo weSvondo, uye naizvozvo neActium uye 330. Pamuchinjikwa, kubatana kwakapetwa kaviri kwechechi nehurumende kunomiririrwa neVaJudha (chechi yakashatiswa) vachibatana neRoma (hurumende) kuuraya Kristu. Bato rechitatu mumubatanidzwa pamuchinjikwa rinomiririrwa naBarabbas, Kristu wenhema, ane zita rinoreva kuti “mwanakomana wababa.” Nenzira yokufananidzira, Barabbas muporofita wenhema kana achienzaniswa naKristu semuporofita wechokwadi. Roma yakanga iri Antony, uye Cleopatra wokumaodzanyemba nowokumadokero aimiririra VaJudha naBarabbas.

Muchinjikwa kunopindiranawo naEria paGomo reKarimeri apo sarudzo yakanga iri yokuti ndiani akanga ari muprofita wechokwadi kana wenhema. Muprofita wenhema panguva iyoyo akanga ari chiratidzo chine mativi maviri, chaisanganisira vaporofita vaBhaari navaprista vomusango. Bhaari ndimwari wechirume, uye vaprista vomusango vaimiririra Ashtaroti, mwari wechikadzi. VaJudha pamuchinjikwa vaiva Ashtaroti, mwari wechikadzi, uye Bharabhasi, wenhema anotevedzera Murume Wokusuwa, akanga ari mwari wechirume Bhaari.

Kleopatra akanga ari mambokadzi wekumaodzanyemba uyezve mambokadzi wekumaodzanyemba-kumadokero. Antony akanga ari mufananidzo weRoma, chikamu chehutongi hwevatatu chakapika kutsiva kuurayiwa kwaJulius. Kufa kwaJulius nemaronda makumi maviri namatatu kwaimiririra ronda rinouraya reupapa muna 1798, mukuzadzikiswa kwendima yechina makumi mana yaDanieri gumi nerimwe. Augustine paActium anomirira kuporeswa kweronda iroro rinouraya. Ronda rinoporeswa apo Antony naKleopatra vanofa. Antony naKleopatra vanomirira mufananidzo wechikara muUnited States uri sangano rechiporofita rine zvikamu zvitatu, rinosanganisira chikara chepanyika nenyanga dzacho mbiri. Antony chikamu chimwe, uye Kleopatra anomirira zvimwe zvikamu zviviri. Kungava kuri Roma yaAntony, kana kuti Ijipiti neGirisi zvaKleopatra, zvinofa pamwe chete pamutemo weSvondo apo ushe hwechitanhatu hwechiporofita cheBhaibheri hunoguma. Muchiporofita, Kleopatra maererano naAntony ndiwo musanganiswa wehunyanzvi hwekereke nehunyanzvi hwehurumende, umo hunyanzvi hwekereke hunonyengera uye hunodzora hunyanzvi hwehurumende.

Ukufa Kwesibili Okufanekisiwe

Pane rimwe divi rechiporofita, ukama hwaCleopatra naJulius Caesar naMarc Antony hunomiririra nguva mbiri apo umhizha hwekereke hwaCleopatra huri muukama noumhizha hwehurumende

hweHumambo hweRoma. Akasiyiwa naJulius muna 1798 parufu rwake rwokutanga rwokufananidzira, mukuzadziwa kweveshi makumi mana yaDhanieri gumi nerimwe; uye zvino anosvika kumagumo ake pasina anomubatsira, paActium mukuzadziwa kweveshi makumi mana neshanu yaDhanieri gumi nerimwe. Vhesi makumi mana ndiyo arufa yeronda rake rokutanga rinouraya richazoporeswa, uye omega yevhesi makumi mana neshanu ndiyo paanogamuchira rufu rwake rwechipiri nerwekapedzisira.

Sokawiriya nguvu nne za Kirumi za mstari wa kumi na sita hadi ishirini na mbili, Cleopatra kama ishara ya kibiblia ina maana zaidi ya moja, kulingana na muktadha. Julius alimwacha mwaka 1798 wakati msaada wa kifalme ulipoondolewa, kisha jeraha lake la mauti linaponywa katika sheria ya Jumapili, lakini hatimaye wafalme kumi wa Ufunuo kumi na saba humwangamiza kwa moto, anapokutana na kifo chake cha pili na cha mwisho.

Kleopatra ni ishusho ya tabia ya namna mbili inayowakilishwa na ukanamungu wa Misri ya Farao, na falsafa ya kidini ya Ugiriki. Tabia yake ya namna mbili inawakilisha ustadi wa kisiasa wa Misri na ujanja wa kanisa wa Ugiriki. Falsafa ya kidini ya Kigiriki inawakilishwa na mungu wa kike wa Kigiriki, Athena, ambaye aliwekwa kama sanamu katika hekalu lake, liitwalo Parthenon. Athena ni ishara ya hekima, na kama mwanamke anawakilisha dini ya elimu ya kibinadamu, kinyume na elimu ya Kiungu.

Nyanga mbiri za United States ndi Republicanism ndi Protestantism, zomwe zinayimiridwa mwa fanizo ku France ndi Iguputo ndi Sodomu. Iguputo ndi nzeru za boma ndipo Sodomu ndi nzeru za mpingo; motero, Republicanism imagwirizana ndi Iguputo ndipo Protestantism ndi Sodomu. Republicanism ndi Iguputo ndipo Protestantism ndi Sodomu ndi Girisi. Chizindikiro cha maphunziro aumunthu ndi mulungu wamkazi wa Agiriki Athena, amene kachisi wake anali Parthenon, amene ali ndi mnzake wa masiku ano mu kachisi wa Parthenon wa ku Nashville, Tennessee. Chizindikiro cha mpingo wowonongeka umene umagwirizana ndi nyanga ya Republican mu United States pa lamulo la Lamlungu chikuyimiridwa monga Cleopatra, Ashtaroti, Salome ndi Sodomu.

Cleopatra imeloa kutokuwepo kwa imani juu ya kuwepo kwa Mungu kwa Farao na dini ya Wagiriki. Dini inayoandamana na falsafa ya kutokuwepo kwa Mungu ni ibada ya elimu ya Kiyunani. Yesu daima huonyesha mwisho kwa mwanzo, na mti uliokuwa bustanini ambao ulizuilwa kuliwa ulikuwa mti wa ujuzi wa mema na mabaya, ukiwakilisha kwa mfano dini ya falsafa ya Kiyunani ambayo Dada White huiita, “elimu ya juu.” Hilo hutambulisha na kusisitiza dini ya Kiyunani ya hekima ya Cleopatra kuwa ndiyo iliyoharibika na bandia ya elimu ya kweli katika pambano kuu kati ya Kristo na Shetani.

Nashville, Tennessee inonzi “Ateni yekumaodzanyemba,” uye Cleopatra akanga ari mambokadzi wokupedzisira chaiye wekumaodzanyemba. Mambokadzi wokupedzisira wekumaodzanyemba akafananidzira mambo anotevera uye wokutanga womweya wekumaodzanyemba, akazadzikiswa neFrance isingatendi kuna Mwari. France isingatendi kuna Mwari inofananidzira United States, umo muNashville, Tennessee, “Ateni yekumaodzanyemba,” mune kumiririrwa kwechiratidzo kwetemberi yeParthenon yamwarikadzi Athena. Temberi yacho iri pa2500 West End muNashville.

Nhamba makumi maviri neshanu inomiririra suo rakavharwa remifananidzo mitatu yaMateo makumi maviri neshanu. Cleopatra, ari vose mambokadzi wekumaodzanyemba ne“kumadokero,” anosvika pa“magumo” ake muAteni yekumaodzanyemba.

Ngekulokhu kucatjangwa kwe-Actium, Cleopatra, Augustus na-Antony, sibuyela evesini lema-24 kuya evesini lema-30 kuDanyela 11. Mhlawumbe, incenye lengacaci kakhulu yalenzima yilapho bakhuluma emanga etafuleni linye.

ମନୁଷ୍ୟ କରବା ପାଇଁ ଏହି ଦୁଇ ରାଜାଜ୍ଞକର ହୃଦୟ ଲାଗି ରହିବ; ସମୋକ୍ତ ଏକେ ମନେରେ ବସି ମିଥୁୟା କହିବେ; କିନ୍ତୁ ତାହା ସଫଳ ହବେ ନାହିଁ, କାରଣ ଶେଷ ତ ନିରୂପାରିତ ସମୟରେ ହବେ। ବାନ୍ତିଏଲ 11:27.

Nthawi yoikidwiratu m’vesili ndi 330, mapeto a “nthawi” ya vesi la makumi awiri ndi anayi. Nthawi yoikidwiratu ikuyimira lamulo la Lamlungu la ku United States, ndipo ikuyimiranso kutsekedwa kwa nthawi ya mayesero ya munthu kwa dziko lonse. Isanafike lamulo la Lamlungu, mafumu awiriwo, amene mitima yawo inali yochitira choipa, adzanena mabodza kwa wina ndi mnzake pa gome limodzi. Isanafike lamulo la Lamlungu la m’vesi la khumi ndi chisanu ndi chimodzi ndi la makumi anayi ndi chimodzi la Danieli 11, mafumu awiri adzanena mabodza pa gome limodzi, koma mabodza awo sadzapindula. Kodi mafumu awiri amene amanena mabodza kwa wina ndi mnzake ndi ndani? Tisanayankhe lingaliro limenelo, ndikufuna tikumbukiridwe zina mwa zizindikiro zimene tinazifotokoza kale m’mndandanda uno.

वो चार रोमी शासक कुन सन्दर्भमा वचिार गरनिछन् भन्ने आधारमा वभिनिन प्रकारका भवषियवाणीसम्बन्धी प्रतीकहरूको प्रतनिधित्व गर्छन्। यद्यपि तनिीहरू रोमी शासकहरू नै हुन्, तैपनि प्रतीकको रूपमा तनिीहरूले मूलतः प्राचीन यहूदाको भवषियवाणीगत इतहासलाई प्रतनिधित्व गर्छन्, जब तनिीहरू सेल्युसडिहरूको प्रभुत्वबाट रोमीहरूको प्रभुत्वतरफ संक्रमण गर्दै थिए।

ପିଂପିଂପିଂ ୧୫ ନିନନ୍ଦିପତି; ତଦୁପରି ମୁଗୁଗୁରୁ ରୌମିୟ ପଲକୁଲନ୍ଦରା କ୍ୱିସରୁର୍। ଅଗୁନିତୁଟି ସଂବନ୍ଧଂତ୍ ଜୁାଲିୟନ୍ ରିଂଡୁ ଡିରିଗୁଣ ସଂଘଟନଲନ, ଅନଗ ରିଂଡୁ ଡିରିମୁାବିରିଟିଲନ, ବ୍ରିଟିନିନିନ୍ଦିୟଂ ସଂଘଟନ—ସିଦିତି ଅନ୍ଦିକିକିକି କିନିଦି, ରିଂଡୁଦି ଅନ୍ଦିକିକିକି. ନିରିଦିବିଟି ସଂଦର୍ଭିଲି ଓ ନଲୁଗୁରୁ ପଲକୁଲନ୍ଦରା ଅଦିବିର ଶିନିନିନି ନୁାଚିନିତରୁ. ପିଂପିଂପିଂ ମୁାମିଗଲ ଦିଶିନି ଜିୟିନିଚିଡୁ; ଇରବିମୁାଡୁ କିଟିଟିଟିଟି ଦିବିର ନୁାଚିନିଚିବିଡିନି ଜୁାଲିୟନ୍ ସିଦିତି ଦୁାତ, ଏନ୍ଦୁକିଟି ଅତିଡି ସିଦିଟି କ୍ୱିସରୁ; ମରିୟୁ ଅତିଡୁ ମୁାଡୁଦି ଦୁାତକୁ ମାଦିରିୟୁ ଡିନିନି, ଅଦି ଡିବିରିୟନ୍. ଶିଲୁାଦି ଦିଦିନିନି ଡିବିରିୟନ୍—ଅଦି ଅଦିବିର ଶିନିନି—ଇରବିମୁାଡୁ ଦିବିର କୁାଡ ନୁାଚିନିଚିବିଡୁତୁନ୍ଦି, ଏନ୍ଦୁକିଟି ଇରବିମୁାଡୁ ଏକିକିକିନି ନୁାଚିନିତୁନ୍ଦି; ମରିୟୁ ଶିଲୁାଦି, କିରିନିତୁ ତନି ଦିବିଟିଟିଟି ମନି ମାନିବିବିବିଟି ଏକିକିକିଚିନି କିରିୟିଟି ଅତିୟିତ ଅସିରବିନି ଡିଗି. ଏନ୍ଦୁଦିନି, ଜୁାଲିୟନ୍ ମରିୟୁ ଡିବିରିୟନ୍ ସିଦିତି ମରିୟୁ ମୁାଡୁଦି ସିନ୍ଦିଶିମୁାଲୁ, ଇରବିମୁାଡୁ ଦିବିର ନୁାଚିନିଚିବିଡିନିନି ନିଲୁାଚିନିତରୁ.

Juliasi kwakanga kusiri munhu worudo sezvaanowanzo kuratidzwa mungano dzeHollywood; akanga ari munhu ane utsinye, akatsunga kutsvaka simba. Tiberiasi akanga akaipa kupfuura Juliasi, nokuti huipi hwake hunotaurwa kunyange mundima yacho, nokuti tsamba yokupedzisira yearufabheti yechiHebheru ine nhamba makumi maviri nembiri uye tsamba yokutanga ine nhamba imwe. Arifa iduku kupfuura Omega, uye huipi hwaTiberiasi hunowanikwa mundima makumi maviri nembiri, inova ndiyo tsamba yokupedzisira yearufabheti yechiHebheru; uye pakati pevanhu

vaviri vakaipa ava, vanomiririrwa naJuliasi naTiberiasi, paiva naAugusto. Augusto anomirira kukwirira kwokubwinya kwesimba nokuremekedzwa kweRoma. Sechinopesana neshoko rokutanga nerechitatu anomiririrwa netsamba gumi nenhatu, chinova chiratidzo chokupandukira. Augusto akasimbisa umambo hwake nokukunda kupandukira kwaAntony naCleopatra, kupandukira kwakakurumbira zvikuru munhorondo yeRoma.

Augustus ndi mphamvu ya Roma imene inagonjetsa cholepheretsa chachitatu, ndipo pochita chimenechi anayimira lamulo la Lamlungu, ndiponso mphamvu ya Roma imene imalamulira m'miyezi makumi anayi ndi iwiri yophiphiritsa ya chipanduko ya chaputala 13 la Chivumbulutso. Ikayikidwa patsogolo pa lamulo la Lamlungu, Pompey ali onse a 1798 ndi 1989, motero kumupanga Pompey kukhala chizindikiro cha Antiochus Magnus amene anathetsa nkondo yachinayi ya ku Suriya kuyambira 219 mpaka 217 BC, pokwaniritsa vesi 10 la chaputala 11. Kenako Julius Caesar amagwirizanitsidwa ndi mavesi 11 ndi 12 ndi nkondo ya malire, ndiyo nkondo ya Raphia mu 217 BC. Pamenepo Julius alinso Antiochus Magnus, ndipo Augustus Caesar alinso Antiochus Magnus mu nkondo ya Panium ya vesi 15. Ndiyeno mu vesi 16 Tiberias ndi lamulo la Lamlungu, koma iye si Antiochus Magnus, pakuti pamenepo iye ndi Pompey, chifukwa Yesu nthawi zonse amawonetsera mapeto ndi chiyambi. Vesilo limasonyeza mapeto a Ufumu wa Seleucid, wophiphiritsa mapeto a United States monga ufumu wachisanu ndi chimodzi wa ulosi wa Baibulo.

Kune kumwe kuwiriranisa kunofanira kuitwa pamusoro pevatongi vana veRoma, uye mutsetse uyu unomirira nhorondo yakavanzika yendima makumi mana. Mutsetse wevaMaccabee wendima makumi maviri nenhatu unoratidzawo nhorondo yakavanzika yendima makumi mana. Zvino mundima makumi maviri nenhatu, nyaya yeRoma yeumambo hwechihedheni inomiririrwa nenguva—makore mazana matatu nemakumi matanhatu. Mutsetse wenhorondo yeRoma unomiririrwa kubva pandima makumi maviri nenhatu kusvika pandima makumi matatu unovawo mufananidzo wenhorondo yakavanzika yendima makumi mana. Unoguma pandima makumi matatu neimwe apo musoro wenyaya unoshanduka kubva kuRoma yechihedheni kuenda kuRoma yepapa. Roma yechihedheni ichiri mundima iyi, asi ipapo haisi kumiririrwa soumambo hwechina hwechiporofita cheBhaibheri, asi sesimba rezvematongerwo enyika rakaisa hupapa pachigaro muna 538. Muna 538 hupapa hwakapa mutemo weSvondo, saka ndima makumi matatu neimwe iri kuwirirana nendima gumi nenhanhatu nemakumi mana neimwe. Ndimu makumi maviri nenhatu yakatanga hondo yeActium nenhorondo yakabatana nomutsetse uyu.

Ndimu yemakumi maviri nemana iri kuratidza nguva yakatanga kutonga kukuru kweRoma yechihedheni kwamakore mazana matatu nemakumi matanhatu, uyezve mundima yemakumi matatu neimwe Roma yepapa inotanga kutonga zvikuru kwamakore ane chiuru nemazana maviri nemakumi matanhatu. Kutanga nekuguma kwemutsara uyu kunotakura chisimbiso chaKristu, Arfa naOmega. Mundima idzi mune nhorondo yaMarc Antony, Cleopatra, naAugustus Caesar. Mundima yegumi nenhanhatu Roma yechihedheni yakakunda Humambo hweSeleucid muna 65 BC, uyezve Judha muna 63 BC. Chipingamupinyi chechitatu cheActium muna 31 BC chakaratidza kuguma kweumambo hweIjipiti, sezvakaraidzwa nezvipingamupinyi zvokutanga zvevaSeleucid muna 65 BC. Zvakare, tinowana chisimbiso chaWokutanga naWokupedzisira. 65 BC ndiyo yaiva

yokutanga pazvipingamupinyi zvitatu, uye yakamiririra kukundwa kwamambo wokumusoro; uye 31 BC yakamiririra chechitatu chezvipingamupinyi zvitatu, uye yakamiririra kukundwa kwamambo wokumaodzanyemba. Judha, sechipingamupinyi chepakati pazvipingamupinyi zvitatu, yakanga iine hondo yevagari vayo mukati memasvingo eJerusarema apo Pompey akasvika muna 63 BC. Chipingamupinyi chechipiri chiratidzo chokupanduka.

Muna 538, chipingaidzo chechitatu chaidzivisa Roma yepapa chakadzingwa kubva muGuta reRoma. Chipingaidzo ichocho chaiva maGoths, uye ipapo ushe hwechishanu hwechiporofita cheBhaibheri hwakatanga; panzvimbo chaiyo pakagumira ushe hwechina. Uye sezvakangoitawo kuti ushe hwechina hutange pachipingaidzo chahwo chechitatu, ushe hweIjipiti hwakakundwa, sezvazvakanga zvatofanofananidzirwa pachipingaidzo chokutanga cheushe hweSeleucid. Izvi zvinoratidza kuti uchapupu hwechiporofita hunowanikwa mundima makumi maviri nemana kusvikira pandima makumi matatu, hunomiririra mutsetse unofanirawo kuwanikwa munhoroondo yakavanzika yendima makumi mana. Nokuda kwechikonzero ichi, zvinokosha kuti titarise ukama hwakasiyana-siyana hwechiporofita hunomiririrwa naMarc Antony, Cleopatra, Julius Caesar, Pompey, naAugustus Caesar.

Na izvozvo, kaci kakakala aku kwa ndima iyo kubva pandima yamakumi maviri neina kusvikira pamakumi matatu, pavanoreva nhema vari patafura imwe?

Kwaye iintliziyo zookumkani bobabini ziya kuba sekwenzeni ububi, bathethe ubuxoki etafileni inye; kodwa oko akuyi kuphumelela; kuba isiphelo sisaya kuba ngexesha elimisiweyo. Daniyeli 11:27.

Uriah Smith anozivisa madzimambo maviri aya saMarc Antony naAugustus Caesar.

“Ndimba ya makumi mabili na saba yakwevugwa”

“Antony na Caesar kera wari kare bari mu mubano w’ubumwe. Nyamara, inyuma y’igisura c’ubugenzi, bompibara bararondera kandi bagakorana amayeri kugira ngo baronke ubutegetsi bw’isi yose. Amajambo yabo yo kwerekana kwicisha bugufi no kugaragaza ubugenzi umwe ku wundi yari amajambo y’indyarya. Bavugira ibinyoma ku meza amwe. Octavia, umugore wa Antony kandi mushiki wa Caesar, yabwiye abantu b’i Roma, igihe Antony yamuharika, ko yemeye kumurongorwa n’icizigiro kimwe gusa yuko ivyo vyobaye ikimenyetso c’ubumwe hagati ya Caesar na Antony. Ariko iyo nama ntiyateye imbere. Ugutandukana kwaciye kubaho; kandi mu ntambara yakurikiye, Caesar yatahukanye intsinzi yuzuye rwose.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 276.

Xana Octavia a ri karhi a kombisa leswaku vukati byakwe na Antony a byi ri xitshembiso xa vun’we, sweswo a swi kombisa ntwanano wa vukati lowu a wu fanekisiwe eku sunguleni eka ndzima ya khume na yin’we hi vukati bya nkarhi wa Vagiriki exikarhi ka Berenice na hosi ya Vaseleucid Antiochus II Theos kwalomu ka 252 BC. Berenice a a ri n’wana wa Ptolemy II Philadelphus. Octavia na Berenice va yimela vukati bya vudiplomati kumbe, hi vuprofeta, mintwanano. Tindzimana ta ntlhanu ku fika eka ta khume ti kombisa matimu ya vukati bya vudiplomati exikarhi ka mimfumo ya le dzongeni ni le n’walungwini, naswona loko Marc Antony na Octavian, loyi endzhakunyana a tivekeke tanihi Augustus Caesar, va lulamisile vukati byebyo,

va tlhele va avanyisa mfumo hi vuxeni ni vupela-dyambu.

Chibvumirano cha Brundisium (40 BC) chakaŵa phangano lakukambirana pakati pa Marc Antony na Octavian (uyo pambuyo pake anadziwika kuti Augustus) pofuna kuthetsa mikangano mu Triumvirate Yachiŵiri pambuyo pa kuyandikira kwa nkondo ya paŵeni. Chinaphatikizapo kugawana madera a Aroma (Antony kum'maŵa, Octavian kumadzulo) ndipo chinatsimikiziridwa mwa ukwati wa Antony ndi Octavia (mlongo wa Octavian). Mu 39 BC nthawi yoyambirira ya zaka zisanu ya Triumvirate inatha; Antony ananyamuka panyanja kupita ku Italy ali ndi zombo zoposa 300, zomwe poyamba zinakanizidwa kutera pa Brundisium, motero potsiriza zinakhazikika pa Tarentum. Octavian anakumana naye kumeneko pambuyo pa kuyankhulirana kwa nthawi yaitali komwe kunabwera chifukwa cha kusafuna kwa asilikali a Antony kumenya nkondo ndi asilikali a Octavian, ndiponso kwa a Octavian kusafuna kumenya nkondo ndi a Antony. Octavia anagwira ntchito yofunika kwambiri yoyanjanitsa, nakopa Antony kuti athandize Octavian polimbana ndi Sextus Pompey. Iwo anakonzanso Triumvirate kwa zaka zina zisanu (mpaka 32 BC), pomwe Antony anapatsa Octavian zombo 120 m'malo mwa lonjezo la asilikali (lomwe pambuyo pake Octavian sanakwaniritse).

Mu 32 BC habayeho gutandukana ku mugaragaro hagati y'abo bahanganye bombi. Umubano wari wararushijeho kuzamba bitewe n'ikorwa ry'icengezamatwara, kwibanda kwa Antony ku Burasirazuba (hamwe na Cleopatra), no gushimangira ubutegetsi kwa Octavian mu Burengerazuba. Mbere ya Actium, Octavian yanze ibyifuzo bya nyuma bya Antony byo kugirana inama.

Mmuchato wa ndyali ndi mfumu ya kumpoto (Antiochus) ndi mfumu ya kumwera (Ptolemy), mfumu ya kumwera ndiyo inapereka mkwatibwi; koma mu muchato wa ndyali wa Antony (kum'mawa) ndi Octavian (kumadzulo), mkwatibwi anaperekedwa ndi kumadzulo. Mauchato onse awiri a ndyaliwo analephera, ndipo wopereka mwana wamkazi kapena mlongo ndiye pamapeto pake anapambana pa mphamvu imene inaphwanya pangano.

बतिना गाँठिया साक्षी##

Pakupera kweHumambo hwevaSeleucid kwakava nechibvumirano chechitatu apo nhema dzakataurirwa patafura imwe chete. Izvi zvakaitika muchimiro cheHondo yeChishanu yeSiria (202–195 BC), apo Antiochus III Magnus akashandisa kusava nesimba kweUmambo hwePtolemaic mushure mekufa kwaPtolemy IV Philopator muna 204 BC. Ptolemy V Epiphanes (Ptolemy V) akakwira pachigaro achiri mwana muduku (ane makore anenge 5–6), zvichisiya Egipta iri pasi pevatariri vehumambo uye iri panjodzi yekusagadzikana kwemukati, kumukira kwevagari vemo, nezvityisidziro zvinobva kunze.

Antiochus Magnus akanga atopindira kare ndokutora chikamu chikuru chenyika dzaPtolemy muCoele-Syria, muPalestina, uye muAsia Minor mushure mokukunda kwakaita seHondo yePanium (200 BC). Panzvimbo pokukunda Egipta zvizere (izvo zvaigona kukonzera kupindira kweRoma, sezvo Roma yakanga ichimumanikidza kuti arege kupinda mune dzimwe nzvimbo), akatevera sungano yomuchato wezvevatongerwo enyika semunhu aiva muchimiro chomu“dziviriri.” Muna 197/195 BC, sechikamu chesungano yorugare yakagumisa hondo,

Antiochus Magnus akavimbisa mwanasikana wake muduku Cleopatra I Syra (anonziwo Cleopatra Syra) kuna mwana Ptolemy V, uye akazomuroodza kwaari (muchato wacho wakaitika muna 193 BC paRaphia; Ptolemy akanga ava namakore 16, Cleopatra 10).

Izvi su zvakaiswa muchimiro chechiito cherupo: Antiochus akazvimisikidza somubatsiri uye “mudziviriri” wamambo muduku, achisimbisa rugare uku achiramba akachengeta zvaakanga awana muAsia. Muchato uyu wakamupa simba risiri rakananga pamusoro peEgipita kubudikidza nomwanasikana wake (aitarisira kuti aizoramba akatendeka kumidzi yake yeSeleucid uye aite senzwi rinotsigira Siria mudare rePtolemaic). Zano iri rakakundikana nokuti Cleopatra akatsigira murume wake neEgipita, kwete baba vake, zvichikanganisa kutonga kwaAntiochus kwenguva refu. Izvi zvinofananidzwa nePact of Brundisium (40 BC) uye zvaiva nechokuita nezviitiko zveRoma nenzira dzinoverengeka.

Senge Antoni alowola Octavia (mchemwali wa Octavian) kuti alimangirize mphamvu zotsutsana pambuyo pa nkondo imene inali pafupi kuyambika, momwemonso Antiochus anagwiritsa ntchito ukwati wa mwana wake wamkazi ndi Ptolemy V kuti akhazikitse mwalamulo mtendere wa kanthawi ndi kugawikana kwa madera (Aseleukidi anasunga madera amene anagonjetsa kumpoto, ndipo Ptolemy anasunga Igupto kum’wera).

Antiochus aiita somutariri chaiwo pamusoro pomwana-mambo Ptolemy V (kubudikidza nokusungwa kwomhuri), zvakafanana nokuti Octavian (uye neTriumvirate) vakazvimisikidza sei mukati memakakatanwa esimba kana kupesana kwavakwikwidzi. Muzviitiko zvole zviriviri, munhu “ane simba zvikuru” (Antiochus/Octavian) akatsvaka kuwana mukana pamusoro peumwe akanga asina kusimba kubudikidza noukama hwomhuri. Hurongwa hwose uhuru hwakaunza kugadzikana kwenguva pfupi, asi ‘hahuna kubudirira’ munguva refu nokuda kwokusavimbana kwaive kwakadzama—Cleopatra akatsigira Egipita (zvichikanganisa Antiochus), ukuwo kutarira kwaAntony kumabvazuva (Cleopatra VII) kwakaguma nokuparara kwoukama hwake naOctavian.

Ubwana wa Ptolemy V chini ya walezi wa utawala unalingana na hali ya kutokuwa imara baada ya kifo cha Julius Caesar (hali iliyopelekea kuundwa kwa Triumvirate na mapambano ya madaraka). Ndoa ya Berenice na Antiochus iliashiria mwanzo wa historia ya Dola ya Seleucid katika Danieli kumi na moja, na ndoa ya binti ya Antiochus Magnus na mfalme mtoto wa Misri ikaashiria mwisho wa Dola ya Seleucid. Kuvunjika kwa ndoa ya Marc Antony na Octavia kuliashiria mwisho wa ufalme wa Ptolemy. Mwisho wa Yuda kama watu wa agano la Mungu ulitukia msalabani, na ufalme huo wa Kiyahudi ulianza na Wamakabayo na muungano walioufanya na Roma. Mistari hii yote ya kiunabii inawakilishwa ndani ya simulizi la Danieli sura ya kumi na moja, nayo yote inapatana na historia iliyofichika ya aya ya arobaini. Kuanzia katika aya ya tano tunayo agano la Berenice, linaloongoza kwa Antiochus Mkuu na kwa agano la binti yake Cleopatra Syra, linalotokea katika historia ya Wamakabayo ya aya ya ishirini na tatu. Wamakabayo wanakuwa sehemu ya mstari huo kwa msingi wa uasi wao dhidi ya Antiochus Epiphanes, mmoja wa walio wa mwisho wa Nasaba ya Seleucid.

Antiochus Epiphanes ndiye Antiochus uyo anali ku Igupto mu 168 BC pafupi ndi Alexandria pa nthawi ya Nkhondo Yachisanu ndi Chimodzi ya Asuriya. Antiochus Epiphanes analowa m’dziko

reRoma raiva richimuka, uye anovawo chinhu chinotariswa nokutsamwa kwevaMaccabean. Pashure munhoroondo anova wokunyepedzera wechiratidzo chouprofita chinosisimbisa chiratidzo chacho. Simba riri mundima yechi22 yechitsauko 11 rinoputswa apo muchinda wesungano akaputswa.

Uye namauto efashamo vachakukurwa pamberi pake, uye vachaputswa; zvirokwazvo, kunyange nomuchinda wesungano. Danieri 11:22.

Kubusa kwa Antioko Epifane kwakaguma muna 164 BC, anenge makore mazana maviri Kristu asati auya, apo “muchinda wesungano” “akaparadzwa” pamuchinjikwa. Zvatinoda kucherechedza pano ndezvokuti Hushe hweSeleucid hwakatanga nokuguma nomuchato wesungano yezvematongerwo enyika, umo kunyengera pakati pemapato maviri aya kuri chinhu chakanyorwa pachena munhoroondo. Panguva yokutonga kwaAntioko Epifane, kupanduka kwavaMaccabee kwakatanga, uko kwakafananidzira Chimurenga cheAmerica. Munhoroondo yavaMaccabee, kurwira kwavo kuzvisunungura pasi pesimba revaSeleucid kwakabatanidza sungano inokosha neRoma. Ndima inozivisa sungano iyoyo zvakananga inozivisawo zvakananga kuti Roma yakashanda nounyengeri, kana kuti yakataura nhema patafura yesungano.

Uye shure kwokunge kutendeka kwaitwa naye, achaita nounyengeri; nokuti achakwira, agova nesimba navanhu vashoma. Danieri 11:23.

Mutsara wose weuprofita unotangira nguva yokuguma mundima makumi mana une sungano yakaputswa. Uriah Smith, achitsanangura mashoko endima makumi matatu anoti “avo vanosiya sungano tsvene,” anonyora zvinotevera:

“Kusafurika pa chipangano;’ kutanthauza kuti, Malemba Oyera, buku la chipangano. Kusintha kwa mtundu uwu kunakwaniritsidwa ku Roma. AHeruli, AGoths, ndi AVandals, amene anagonjetsa Roma, analandira chikhulupiriro cha Arian, ndipo anakhala adani a Mpingo wa Katolika. Zinali makamaka ndi cholinga chothetsa mpatuko uwu kuti Justinian analamula kuti papa akhale mutu wa mpingo ndi wowongola ampatuko. Posakhalitsa Baibulo linayamba kuonedwa ngati buku loopsa limene anthu wamba sayenera kuliwerenga, koma mafunso onse otsutsana ayenera kuperekedwa kwa papa. Motero mawu a Mulungu ananyozedwa kwambiri. Ndipo mafumu a Roma, gawo lakum’ mawa limene linalipobe, anali ndi chidziwitso, kapena anagwirizana mwachinsinsi ndi Mpingo wa Roma, umene unasiyana ndi chipangano, ndipo unakhazikitsa kupanduka kwakukulu, ndi cholinga chothetsa ‘mpatuko.’ Munthu wa tchimo anakwezedwa pa mpando wake wodzitukumula chifukwa cha kugonjetsedwa kwa AGothi a Arian, amene pa nthawiyo anali atatenga Roma, mu A.D. 538.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 281.

Vhesi rechishanu cha Danieri 11 chinoratidza mutsetse wenhoroondo apo mambo wekumaodzanyemba anopa mwenga wedzematongerwo enyika sechiratidzo chesungano yakazoputswa namambo wekuchamhembe. Kutsiva kwamambo wekumaodzanyemba kwakafananidzira kutsiva kwamambo wekumaodzanyemba wemweya waNapoleon kupikisana namambo wekuchamhembe wepapacy muna 1798. Sungano yakaputswa yemavhesi rechishanu kusvika repfumbamwe yakafananidzira sungano yaNapoleon yeTolentino yakaputswa, iyo

yakazofananidzira chirevo chaPutin chokuti NATO yakaputsa sungano. Kutsiva kwaNapoleon kwakafananidzira kutsiva kwaPutin kuUkraine muna 2014. Kutsiva kwaAntiochus Magnus kuri muvhesi regumi, kwakagumisa Hondo yechina yeSyria, kunowirirana naNapoleon muna 1798 uye zvakare naPutin muna 2014. Mushure mehondo yePanium iri muvhesi regumi neshanu muna 200 BC, Antiochus akaronga muchato wedzematongerwo enyika aine chinangwa chakavanzika chokutora Egipita pasi pesimba rake asina kushandisa mauto ari pasi. Chigaro chaAntiochus Magnus chakazopiwa kumwanakomana wake, uyo akaurayiwa, zvikaunza mwanakomana mudiki waAntiochus Magnus, Antiochus Epiphanes, pachigaro. Mabasa ake mukusimbisa tsika nechitendero chechiGiriki akakonzerwa kupanduka kwevaMaccabee, uko kwakatungamirira kusungano yokunyengera neRoma iri muvhesi remakumi maviri nenhatu. Vhesi remakumi maviri nemana rinotanga kuunza Roma yechihedheni uye rinoratidza tafura yenhema yaAntony naAugustus. Muvhesi remakumi matatu, Roma yechihedheni inopinda muhurukuro nechechi yepapa, avo vanoziwikana sevaya vakanga vaputsa sungano tsvene.

Verse 24 kusvika 30 ndihwo uchapupu hweRoma yechihedheni, uye verse 31 kusvika 40 dzinopa uchapupu hweRoma yepapa. Mutsetse woga woga waDanieri 11:1 kusvika 40 unomiririra mutsetse wechiporofita unoshandiswa munhorondo yakavanzika yeverse 40. Mutsetse woumambo hwevaSeleucid, mutsetse woumambo hwevaPtolemy, mutsetse woumambo hweJudhea hwevaMaccabee, mutsetse weRoma yechihedheni, uye mutsetse weRoma yepapa, zvose zvinoratidza nhorondo ya1989 kusvika kuSunday law. Mumwe nomumwe wemitsetse iyoyo unoratidza sungano yakaputsa sechinhu chikuru chenhoroondo.

Ndi Roma rinomisa chiratidzo chaDanieri gumi nerimwe, uye zvibvumirano zviviri zvechiporofita zverunyengeri zveRoma yechihedheni neRoma yepapa zvinoratidzwa sezvinofambira mberi uye sezvakaitika Roma isati yatonga nesimba guru panguva dzazvo dzakasiyana uye dzakatarwa dzechiporofita. Masimba ose ari maviri akaratidza kutanga kwenguva yechiporofita yokutonga nesimba guru sokunotanga pakakundwa chipingamupinyi chawo chechitatu. Mutemo weSvondo uri kukurumidza kuuya muUnited States usati wavapo, pachava nechibvumirano cherunyengeri pakati pemasimba maviri. Kanokwana kana, masimba maviri aya akava madzimambo okumaodzanyemba nokokumusoro: kamwe pakati penyika inobwinya yaJudha neRoma, kamwe pakati pezvikamu zviviri zvehutongi hwevatatu hweRoma, uye kamwe pakati peRoma yechihedheni neRoma yepapa. Muzvibvumirano zvose zviriviri zverunyengeri zvine chokuita neRoma, zvakazova chibvumirano pakati peimwe hafu youmambo hweRoma, kungava Antonio wokumabvazuva, Augustus wokumadokero, kana Roma yechihedheni yokumabvazuva neRoma yepapa yokumadokero. Zvibvumirano zvina zverunyengeri pakati pamadzimambo okumusoro nookumaodzanyemba, zviriviri pakati pamadzimambo okumabvazuva nokumadokero, uye chimwe pakati pamambo wokumusoro achangova pedyo kuuya nenyika inobwinya.

Izi zvinopedzisa mharidzo yedu yokutanga pamusoro pebhuku raDhanieri. Nhevedzano yePanium inomirira mhedziso yenhevedzano pamusoro pebhuku raDhanieri, inova sumo kunhorondo yakavanzika yendima makumi mana yaticharamba tichifungisisa muchinyorwa chinotevera.